

Dosar nr. 3ra-769/23 (2-21152580-01-3ra-24072023)

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – C. Guzun

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sergiu Șchiopu,
în cauza la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Sergiu Șchiopu
împotriva Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne
privind contestarea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea de apel depusă de Sergiu Șchiopu și menținută hotărârea din 05
octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 15 octombrie 2021, reclamantul Sergiu Șchiopu s-a adresat în instanța de
judecată împotriva Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor
Interne, solicitând anularea actelor administrative.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că, la 11 iunie 2021, a fost emis
Ordinul nr. 77ef, cu privire la sancționarea disciplinară a locotenentului Sergiu
Șchiopu, ofițer de serviciu pe batalionul BDS “Scorpion” a Inspectoratului General
de Carabinieri, prin care a fost sancționat în mod disciplinar cu “observație”.

Ordinul dat a fost contestat la 07 iulie 2021 de către reclamant cu cerere
prealabilă adresată Inspectoratului General de Carabinieri al MAI.

Prin scrisoarea nr. 1/7-Ș127/21 din 13 iulie 2021, Sergiu Șchiopu a fost
informat că cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată și în temeiul art. 168
din Codul administrativ, dosarul administrativ a fost transmis către Ministerul
Afacerilor Interne al RM, care urma să ia decizia definitivă cu privire la cererea
prealabilă ca autoritate publică ierarhic superioară.

Prin scrisoarea nr. 44/10-Ș2765/21 din 23 septembrie 2021, recepționată de
reclamant la 29 septembrie 2021, acesta a fost informat de către autoritatea publică
ierarhic superioară că cererea prealabilă a fost respinsă ca inadmisibilă, cu
menținerea poziției Inspectoratului General de Carabinieri. Subsecvent, Sergiu
Șchiopu a fost informat despre modalitatea de contestare a actului administrativ
defavorabil cu acțiune în contencios administrativ depusă împotriva IGC al MAI.

Reclamantul consideră că Ordinul nr. 77ef din 11 iunie 2021 cu privire la sancționarea acestuia, este ilegal, iar deciziile cu privire la cererea prealabilă sunt neîntemeiate din următoarele considerente.

Sergiu Șchiopu a fost sancționat pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (3), art. 5 lit. c), h) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr. 52/2007; pct. 23 din Regulamentul serviciului interior al Forțelor Armate și în temeiul art. 57 lit. a) al Legii nr. 52 din 02 martie 2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară în urma unei anchete de serviciu abuzive, care a durat mai mult de 30 de zile.

Potrivit art. 67 al Legii nr. 52/2007, orice sancțiune disciplinară trebuie să fie aplicată nu mai târziu de 30 de zile de la data constatării încălcării (abaterii), fără a lua în calcul timpul aflării militarului în misiune, în concediu, inclusiv în concediu de studii, ori al participării la o formă de perfecționare profesională peste hotarele Republicii Moldova. Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii încălcării (abaterii). În termenul indicat nu se include durata desfășurării procedurii penale.

Reclamantul susține că a fost sancționat pentru pretinsele încălcări care au avut loc în perioadele de timp 01 decembrie 2020 – 28 decembrie 2020 – 01 februarie 2021. Aceste abateri au fost constatate de către colaboratorii autorității emitente la 09 aprilie 2021. Prin urmare, sancțiunea a fost aplicată abia la 11 iunie 2021, fiind încălcat termenul de 30 zile pentru emiterea ordinului de sancționare.

Mai mult ca atât, conform art. 58 alin. (1) al Legii nr. 52/2007, comandantul de companie și comandantul de batalion au dreptul să aplice ca sancțiune observație, muștrare și muștrare aspră ofițerilor.

Potrivit fișei postului lui Sergiu Șchiopu, conducătorul direct și conducătorul ierarhic superior al acestuia este Comandantul Batalionului cu destinație specială Scorpion al IGC, Dumitru Stoica. Astfel, sancțiunea disciplinară urma să fie aplicată de comandantul batalionului, și nu de Comandantul General al Inspectoratului General de Carabinieri, Ștefan Pavlov. Prin urmare, a fost încălcată și procedura de aplicare a sancțiunii disciplinare.

De asemenea, s-a menționat că autoritatea emitentă la efectuarea anchetei de serviciu a făcut trimitere la termenele de procedură administrativă prevăzute la art. 60 din Codul administrativ, potrivit căruia din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general (30 zile) poate fi prelungit cu cel mult 15 zile.

Reclamantul a indicat că, această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Conform art. 6 alin. (1) din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Astfel, la aplicarea sancțiunii disciplinare, autoritatea emitentă urma să țină cont de termenele indicate în dispozițiile Legii 52/2007 și la efectuarea anchetei de serviciu, urma să ia în considerare termenele prevăzute în Codul muncii sau după caz, a altor norme legale speciale, și nicidecum a celor indicate în art. 60 din Codul administrativ.

Suplimentar, s-a menționat și faptul că Sergiu Șchiopu nu a fost înștiințat legal despre prelungirea termenelor la efectuarea anchetei de serviciu și din care motive această anchetă a fost pornită și finisată după aproape 6 luni de la pretinsele abateri disciplinare.

Reclamantul a susținut că fapta nu a fost săvârșită de el.

Prin ordinul nr. 248 din 22 iulie 2020, Sergiu Șchiopu a fost desemnat ca una din persoanele responsabile de parcare, păstrarea, exploatarea și deservirea tehnică a transportului de serviciu din gestiunea Batalionului cu destinație specială "Scorpion" al IGC. Totodată, conform pct. 1 a Ordinului IGC nr. 42 din 23 ianuarie 2020, reclamantul a fost desemnat și responsabil pentru autoturismul de model Dacia Duster, n/î MAI 0198, în același timp potrivit subpct. 11.2.2. al Fișei postului, locotenentul Sergiu Șchiopu trebuie să verifice mijloacele de transport care ies de pe teritoriul subunității, să ia la control sosirea la timp în tabăra militară permanentă.

Astfel, reclamantul a fost sancționat pentru că ar fi gestionat iresponsabil și ineficient mijloacele de transport încredințate, cât și pentru gestionarea incorectă a carburanților, și anume, pentru lipsa nejustificată a combustibilului din automobilul de model Dacia Duster, n/î MAI 0198, exploatat de către angajații batalionului cu destinație specială "Scorpion". Însă, autoritatea emitentă a ignorat explicațiile și rapoartele date de Sergiu Șchiopu, care a declarat că nu el s-a aflat la volanul automobilului menționat. De asemenea, și în ordinul contestat sunt prezente declarațiile angajaților care s-au aflat la volanul autoturismului în perioada respectivă și care se prezentau la Centrul de asigurare a IGC, de unde recepționau foile de parcurs pe care le semnau. Altfel spus, nu avea cum Sergiu Șchiopu, care de altfel, prin fișa postului, răspunde doar de intrarea/ieșirea autoturismelor de serviciu din gestiunea Batalionului cu destinație specială "Scorpion", să cunoască despre consumul sau despre lipsa nejustificată a combustibilului din automobilul de model Dacia Duster, cu n/î MAI 0198, care a fost alimentat din contul cardului de alimentare cu combustibil, de către șoferii/angajații batalionului "Scorpion", care circulau cu acest vehicul și primeau foile de parcurs de la Centrul de asigurare a Inspectoratului General de Carabinieri.

Contrar celor constatate de către autoritatea emitentă, reclamantul a prezentat un șir de rapoarte prin care angajații informau superiorii despre faptul că motorul autoturismului a fost pornit pe timpul staționării. Cât privește starea tehnică a automobilului menționat, la care s-au constatat multiple zgârieturi pe caroseria autoturismului, se poate deduce din prevederile ordinului contestat că acestea nu au fost făcute de Sergiu Șchiopu, dat fiind faptul că, din declarațiile celorlalți angajați audiați reiese că aceste zgârieturi s-au format în urma urcării/coborârii din automobil a angajaților BDS "Scorpion", de la arma din dotare, lucru despre care au fost informați superiorii, căpitanul Vadim Demian și locotenentul-colonel Dumitru Stoica, de mai multe ori.

Reieșind din cele expuse, reclamantul a solicitat anularea parțială a ordinului nr. 77ef din 11 iunie 2021 (pct. 1) în partea ce ține de sancționarea disciplinară a lui Sergiu Șchiopu cu observație, precum și a deciziilor cu privire la cererea prealabilă.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Sergiu Șchiopu împotriva Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Sergiu Șchiopu și menținută hotărârea din 05 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, autoritatea, legal și întemeiat prin ordinul contestat i-a aplicat lui Sergiu Șchiopu sancțiunea disciplinară sub formă de observație pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (3), art. 5 lit. c), lit. h) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr. 52/2007; pct. 23 din Regulamentul serviciului interior al Forțelor Armate aprobat prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2327-IV din 03 septembrie 2009, precum și subpct. 11.2.2. al Fișei postului nr. 154 din 01 iulie 2020.

Totodată, s-a reținut că data constatării încălcării nu reprezintă momentul în care s-a produs o abatere, ci momentul în care aceasta a fost constatată - moment care se materializează prin emiterea unui act, precum în cazul dedus judecătii este încheierea nr. 1077 din 11 iulie 2021 privind rezultatele desfășurării anchetei de serviciu nr. A-14 din 12 aprilie 2021. Prin urmare se impune concluzia potrivit căreia, autoritatea pârâtă a respectat termenul aplicării sancțiunii disciplinare, or, Sergiu Șchiopu a fost sancționat disciplinar cu observație pe 11 iunie 2021 pentru abaterile disciplinare constatate, de asemenea, la data de 11 iunie 2021, or, anume la această dată a fost finalizată ancheta de serviciu, constatate abaterile și identificată persoana vinovată.

Argumentul potrivit căruia în acțiunile lui Sergiu Șchiopu ar lipsi elementele constitutive ale unei abateri disciplinare, instanța de apel l-a respins, or conform subpct. 11.2.2. din Fișa postului a locotenentului Sergiu Șchiopu, acesta trebuie (este obligat) să verifice mijloacele de transport care ies de pe teritoriul subunității, să ia la control sosirea lor la timp în tabăra militară permanentă, prin urmare Sergiu Șchiopu era obligat să verifice starea automobilului menționat, inclusiv consumul de combustibil, obligație care a fost sfidată.

Cu privire la, declarațiile lui Sergiu Șchiopu referitor la faptul că neajunsul de combustibil în automobilul de serviciu ar fi fost cauzat de funcționarea motorului chiar și pe timp de staționare, instanța de apel a conchis că acestea nu sunt de natură să-l libereze pe ultimul de răspundere disciplinară, or, cel puțin, acesta urma să identifice și să raporteze despre consumul excesiv de combustibil sau, după caz, lipsa acestuia.

Completul a concluzionat că apelantul avea obligația de a înștiința superiorii despre zgârieturile de pe automobilul încredințat acestuia, prin întocmirea rapoartelor corespunzătoare în scris și înregistrarea acestora.

Astfel, instanța de apel a atras atenția asupra faptului că disciplina muncii reprezintă obligația tuturor angajaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite de actele normative, fișele de post, contractele colective și individuale de muncă precum și cu alte acte normative și dispozițiile angajatorului, necesitatea

respectării unei anumite ordini, a unor reguli care coordonează conduita angajaților fiind impusă în vederea atingerii scopului activității angajatorului.

La 07 iulie 2023, Sergiu Șchiopu a depus recurs împotriva deciziei din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei contestate, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului au fost invocate argumente și motive similare celor din cererea de chemare în judecată. Suplimentar s-a indicat că prima instanță, la adoptarea soluției, nu a raportat starea de fapt la starea de drept aplicabilă speței, a încălcat flagrant regulile de apreciere a probelor, acționând după judecată proprie, neglijând unele probe decisive prezentate și susținute de partea reclamantă, precum și a ignorat exigențele legii materiale, fapt ce a condus la adoptarea unei soluții contradictorii și ilegale.

La 24 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs intimatului (f.d. 151).

La 11 august 2023, Inspectoratul General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând respingerea acesteia (f.d. 153-157).

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea recursului, va aplica prevederile cu privire la temeiurile declarării recursului din Codul administrativ în redacția în vigoare la data declarării acestuia.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 28 februarie 2023, însă la materialele cauzei nu există probe care să confirme notificarea dispozitivului recurentului. Decizia motivată i-a fost comunicată recurentului la 28 iunie 2023 (f.d. 137).

Astfel, depunerea recursului motivat la 07 iulie 2023 (f.d. 143-147) este în termen.

Examinând admisibilitatea recursului înaintat de Sergiu Șchiopu, completul de judecată îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic

superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul înaintat de Sergiu Șchiopu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată

d i s p u n e:

Recursul înaintat de Sergiu Șchiopu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc